

Examenul de bacalaureat național 2014
Proba E. c)
Matematică M_mate-info

Varianta 9

Filiera teoretică, profilul real, specializarea matematică-informatică
Filiera vocațională, profilul militar, specializarea matematică-informatică

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

5p	1. Arătați că $3(2+4i) + 2(1-6i) = 8$.
5p	2. Arătați că parabola asociată funcției $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x^2 + 2x + 1$ este tangentă la axa Ox .
5p	3. Rezolvați în mulțimea numerelor reale ecuația $5^{x^2+4} = 5^{4x}$.
5p	4. Determinați câte numere naturale de două cifre distințe se pot forma cu cifrele 1, 3, 5 și 7.
5p	5. În reperul cartezian xOy se consideră punctele $A(-2, 2)$, $B(-4, -2)$ și $C(4, 2)$. Determinați ecuația dreptei d care trece prin A și este perpendiculară pe dreapta BC .
5p	6. Arătați că $\sin \frac{\pi}{4} + \cos \frac{3\pi}{4} = 0$.

Soluții

Subiectul 1

1. $3(2+4i) + 2(1-6i) = 6 + 12i + 2 - 12i = 8$.

2. $\Delta = 4 - 4 = 0$ de unde rezultă că parabola este tangentă la axa Ox .

3.

$$x^2 + 4 = 4x$$

$$x^2 - 4x + 4 = 0$$

$$(x-2)^2 = 0$$

$$\Rightarrow x = 2$$

4. $A_4^2 = \frac{4!}{(4-2)!} = \frac{24}{2} = 12$.

5. Panta dreptei BC este $m_{BC} = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = \frac{2 - (-2)}{4 - (-4)} = \frac{4}{8} = \frac{1}{2}$

$$d \perp BC \Rightarrow m_d \cdot m_{BC} = -1 \Rightarrow m_d = -2$$

Ecuația dreptei d este dată de formula $y - y_0 = m(x - x_0)$

In cazul nostru avem:

$$y - 2 = -2(x - (-2))$$

$$y - 2 = -2x - 4$$

$$d : 2x + y + 2 = 0$$

6.

$$\left. \begin{array}{l} \sin \frac{\pi}{4} = \frac{\sqrt{2}}{2} \\ \cos \frac{3\pi}{4} = -\frac{\sqrt{2}}{2} \end{array} \right\} \Rightarrow \sin \frac{\pi}{4} + \cos \frac{3\pi}{4} = \frac{\sqrt{2}}{2} - \frac{\sqrt{2}}{2} = 0$$

SUBIECTUL al II-lea

1. Se consideră matricea $A(n) = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 2^n & 0 \\ 0 & 2^n - 1 & 1 \end{pmatrix}$, unde n este număr natural.

5p a) Arătați că $\det(A(0)) = 1$.

5p b) Determinați numărul natural n știind că $A(n) \cdot A(1) = A(3)$.

5p c) Determinați numerele naturale p și q știind că $A(p) \cdot A(q) = A(pq)$.

2. Se consideră polinomul $f = X^3 + X^2 - 3X + 2$.

5p a) Calculați $f(0)$.

5p b) Determinați câtul și restul împărțirii polinomului f la $X^2 - 4$.

5p c) Arătați că $(x_1 - x_2)^2 + (x_2 - x_3)^2 + (x_3 - x_1)^2 = 20$ știind că x_1, x_2 și x_3 sunt rădăcinile lui f .

Subiectul 2

$$1.a) \det(A(0)) = \begin{vmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{vmatrix} = 1 + 0 + 0 - 0 - 0 - 0 = 1$$

b)

$$A(n) \cdot A(1) = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 2^n & 0 \\ 0 & 2^n - 1 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 2 & 0 \\ 0 & 1 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 2^{n+1} & 0 \\ 0 & 2^{n+1} - 1 & 1 \end{pmatrix}$$

$$A(n) \cdot A(1) = A(3) \Leftrightarrow \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 2^{n+1} & 0 \\ 0 & 2^{n+1} - 1 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 8 & 0 \\ 0 & 7 & 1 \end{pmatrix}$$

$$\Rightarrow 2^{n+1} = 8 \Rightarrow n+1 = 3 \Rightarrow n = 2$$

c)

$$A(p) \cdot A(q) = A(pq) \Leftrightarrow \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 2^p & 0 \\ 0 & 2^p - 1 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 2^q & 0 \\ 0 & 2^q - 1 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 2^{pq} & 0 \\ 0 & 2^{pq} - 1 & 1 \end{pmatrix}$$

$$\Leftrightarrow \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 2^{p+q} & 0 \\ 0 & 2^{p+q} - 1 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 2^{pq} & 0 \\ 0 & 2^{pq} - 1 & 1 \end{pmatrix} \Rightarrow p+q = pq$$

$$\Rightarrow (p-1)(q-1) = 1$$

$p-1$ și $q-1$ sunt numere întregi care înmulțite dau 1.

Pot fi doar două cazuri

$$\begin{cases} p-1=1 \\ q-1=1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} p=2 \\ q=2 \end{cases}$$

sau

$$\begin{cases} p-1=-1 \\ q-1=-1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} p=0 \\ q=0 \end{cases}$$

$$2.a) f(0) = 0^3 + 0^2 - 3 \cdot 0 + 2 = 2$$

$$\begin{array}{r}
 \text{b)} X^3 + X^2 - 3X + 2 \\
 -X^3 \quad \quad \quad +4X \\
 \hline
 X^2 + X + 2 \\
 -X^2 \quad \quad \quad + 4 \\
 \hline
 X + 6
 \end{array}
 \quad \left| \begin{array}{c} X^2 - 4 \\ X + 1 \end{array} \right|$$

Catul este $X + 1$ iar restul este $X + 6$.

c) Scriem relațiile lui Viète:

$$\left\{
 \begin{array}{l}
 x_1 + x_2 + x_3 = -\frac{b}{a} = -1 \\
 x_1x_2 + x_1x_3 + x_2x_3 = \frac{c}{a} = -3 \\
 x_1x_2x_3 = -\frac{d}{a} = -2
 \end{array}
 \right.$$

$$x_1^2 + x_2^2 + x_3^2 = (x_1 + x_2 + x_3)^2 - 2(x_1x_2 + x_1x_3 + x_2x_3) = (-1)^2 - 2(-3) = 1 + 6 = 7$$

$$\begin{aligned}
 (x_1 - x_2)^2 + (x_2 - x_3)^2 + (x_3 - x_1)^2 &= x_1^2 - 2x_1x_2 + x_2^2 + x_2^2 - 2x_2x_3 + x_3^2 + x_3^2 - 2x_3x_1 + x_1^2 = \\
 &= 2(x_1^2 + x_2^2 + x_3^2) - 2(x_1x_2 + x_1x_3 + x_2x_3) = 2 \cdot 7 - 2(-3) = 14 + 6 = 20
 \end{aligned}$$

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

1. Se consideră funcția $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = 3x + e^x$.
- 5p a) Calculați $f'(x)$, $x \in \mathbb{R}$.
- 5p b) Determinați ecuația asimptotei oblice spre $-\infty$ la graficul funcției f .
- 5p c) Arătați că $f(x) \geq 4x + 1$ pentru orice număr real x .

2. Se consideră funcția $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \frac{x^3}{x^2 + x + 1}$.
- 5p a) Arătați că $\int_0^1 (x^2 + x + 1) f(x) dx = \frac{1}{4}$.
- 5p b) Arătați că $\int_0^1 (f(x) - x + 1) dx = \frac{\pi}{3\sqrt{3}}$.
- 5p c) Arătați că $\lim_{t \rightarrow 0} \left(\frac{1}{t^4} \cdot \int_0^t f(x) dx \right) = \frac{1}{4}$.

Subiectul 3

1.a) $f'(x) = (3x + e^x)' = (3x)' + (e^x)' = 3 + e^x, \forall x \in R$

b) Ecuația asimptotei oblice este $y = mx + n$.

$$m = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{f(x)}{x} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{3x + e^x}{x} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{(3x + e^x)'}{x'} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{3 + e^x}{1} = \frac{3 + e^{-\infty}}{1} = 3 + 0 = 3$$

$$n = \lim_{x \rightarrow \infty} [f(x) - mx] = \lim_{x \rightarrow \infty} (3x + e^x - 3x) = \lim_{x \rightarrow \infty} e^x = e^{-\infty} = 0$$

Ecuația asimptotei oblice către $-\infty$ la graficul funcției f este $y = 3x$.

c) Considerăm funcția ajutătoare $g : R \rightarrow R$ prin formula $g(x) = f(x) - 4x - 1$

$$g(x) = 3x + e^x - 4x - 1 = e^x - x - 1, x \in R$$

$$g'(x) = (e^x - x - 1)' = e^x - 1$$

$$g'(x) = 0 \Leftrightarrow e^x - 1 = 0 \Leftrightarrow x = 0$$

Tabelul de variație al funcției g este

x	$-\infty$	0	$+\infty$
$g'(x)$	- - - - -	-0	+
$g(x)$		0	

Din tabel rezultă că $g(x) \geq 0, \forall x \in R$

$$g(x) = f(x) - 4x - 1 \geq 0, \forall x \in R$$

$$\Rightarrow f(x) \geq 4x + 1, \forall x \in R$$

$$\text{2.a)} \int_0^1 (x^2 + x + 1) f(x) dx = \int_0^1 (x^2 + x + 1) \frac{x^3}{x^2 + x + 1} dx = \int_0^1 x^3 dx = \left. \frac{x^4}{4} \right|_0^1 = \frac{1^4}{4} - \frac{0^4}{4} = \frac{1}{4}.$$

$$\text{b)} \int_0^1 (f(x) - x + 1) dx = \int_0^1 \left(\frac{x^3}{x^2 + x + 1} - x + 1 \right) dx = \int_0^1 \left(\frac{x^3 - x^3 - x^2 - x + x^2 + x + 1}{x^2 + x + 1} \right) dx = \int_0^1 \frac{1}{x^2 + x + 1} dx =$$

$$= \int_0^1 \frac{\left(x + \frac{1}{2} \right)'}{\left(x + \frac{1}{2} \right)^2 + \frac{3}{4}} dx = \left. \frac{1}{\sqrt{3}} \operatorname{arctg} \frac{x + \frac{1}{2}}{\sqrt{3}} \right|_0^1 = \frac{2\sqrt{3}}{3} \left(\operatorname{arctg} \sqrt{3} - \operatorname{arctg} \frac{\sqrt{3}}{3} \right) = \frac{2\sqrt{3}}{3} \left(\frac{\pi}{3} - \frac{\pi}{6} \right) = \frac{2\sqrt{3}}{3} \cdot \frac{\pi}{6} = \frac{\pi\sqrt{3}}{9} = \frac{\pi}{3\sqrt{3}}.$$

Obs:S-a folosit mai sus formula $\int \frac{u'(x)}{u^2(x) + a^2} dx = \frac{1}{a} \operatorname{arctg} \frac{u(x)}{a} + C$

$$\text{c)} \lim_{t \rightarrow 0} \left(\frac{\int_0^t f(x) dx}{t^4} \right)^{\left(\frac{0}{0}\right)} = \lim_{t \rightarrow 0} \frac{\left(\int_0^t f(x) dx \right)'}{\left(t^4 \right)'} = \lim_{t \rightarrow 0} \frac{f(t)}{4t^3} = \lim_{t \rightarrow 0} \frac{t^3}{4t^3(t^2 + t + 1)} = \lim_{t \rightarrow 0} \frac{1}{4(t^2 + t + 1)} = \frac{1}{4}.$$

Obs:S-a aplicat mai sus regula lui l'Hospital pentru calculul limitelor de funcții de tipul $\frac{0}{0}$.